

Erfaringsbasert læring i lærerutdanningen

REFERANSER:

Radović, S., Hummel, H.G.K., & Vermulen, M. (2021). The challenge of designing 'more' experiential learning in higher education programs in the field of teacher education: a systematic review study. *International Journal of Lifelong Education*, 40 (5-6), 545-560. DOI: <https://doi.org/10.1080/02601370.2021.1994664>

For at erfaringsbasert læring i lærerutdanningen skal lykkes, må undervisningen være virkelighetsnær, fremme samarbeid blant lærerstudentene og ta hensyn til studentenes egne refleksjoner.

Studien

Dette forskningsnotatet er en sammenfatning av den systematiske kunnskapsoversikten¹ *The challenge of designing 'more' experiential learning in Higher education programs in the field of teacher education*, publisert i 2021 i tidsskriftet *International Journal of Lifelong Education*.

Bakgrunn

Det er ofte et gap mellom studenters praktiske erfaring og deres akademiske kunnskap, som er viktig å ta hensyn til når man utformer undervisningsmetoder. Derfor er det viktig å utvikle gode pedagogiske rammeverk for mer erfaringsbasert læring.

Erfaringsbasert læring defineres som en kontinuerlig prosess hvor læring skjer gjennom bearbeiding av erfaringer. Praksisperioder og bruk av simulatorer er eksempler på erfaringsbasert læring fordi slike aktiviteter/metoder kan koble studentenes akademiske kunnskap til praktiske erfaringer og slik gi økt læring. Det teoretiske grunnlaget for erfaringsbasert læring er godt etablert, men det har vært utfordrende å utforme undervisningsmetoder som for eksempel er tilpasset spesifikke fag eller studentgrupper, eller som er komplekse nok til å være nyttige for studentenes læring. Å inkludere erfaringsbaserte metoder i undervisningen uten et tydelig erfaringsbasert pedagogisk rammeverk, vil kunne redusere students muligheter for å få utbytte av læringsaktiviteten.

Formål

Denne kunnskapsoversikten fokuserer på lærerutdanning på masternivå for å kunne utforske viktige egenskaper ved erfaringsbasert undervisning for denne spesifikke studentgruppen.

Forskningsspørsmålene er (vår oversettelse):

1. Hvordan er erfaringsbasert læring organisert?
2. Hvordan er læreprosesser som fremmer erfaringsbasert læring utformet?
3. Hvilke variabler påvirker erfaringsbasert læring?

¹ **Systematisk kunnskapsoppsummering/-oversikt:** En systematisk kunnskapsoppsummering tar utgangspunkt i et klart definert forskningsspørsmål eller mål og bruker systematiske og eksplisitte metoder for å identifisere, velge ut og kritisk vurdere relevant forskning, samt for å samle inn og analysere data fra studiene som er inkludert i oppsummeringen. Kunnskapsoppsummeringen resulterer ofte i en systematisk kunnskapsoversikt, som regel en artikkel eller en rapport, som gir en oversikt over temaet eller svar på forskningsspørsmålet.

Inkluderte studier

Det ble gjort et systematisk søk i åtte databaser etter relevante studier. Studiene ble inkludert dersom de:

- undersøkte læringsprosesser innen et masterprogram
- fokuserte på erfaringsbasert læring
- inkluderte empirisk forskning
- var publisert på engelsk i fagfelleverdert tidsskrift
- var publisert mellom 1984 og 2019

Ale relevante artikler ble kvalitetsvurdert og 31 artikler (24 kvalitative studier² og syv mixed-methods-studier³) ble til slutt inkludert i kunnskapsoversikten.

Resultat

Resultatene av analysene av datamaterialet presenteres i to hovedbolker: a) karakteristika ved erfaringsbaserte læringsmiljøer (forskningsspørsmål 1 og 2) og b) faktorer som påvirker erfaringsbasert læring (forskningsspørsmål 3).

A) KARAKTERISTIKA VED ERFARINGSBASERTE LÆRINGSMILJØER

Organisering av erfaringsbasert læring

Flere ulike erfaringsrelaterte undervisningsmetoder ble brukt for å fremme læring, som praksis, feltarbeid, observasjonsbaserte aktiviteter, forskningsprosjekter, simulering, rollespill, problembaserte oppgaver, og veiledning.

Tre overordnede tilnærminger bidro til å fremme nyttige aktiviteter for erfaringsbasert læring. Den første var å se læring som en konstruktiv prosess hvor det er klare koblinger mellom klasserom og det virkelige liv utenfor. Ved å relatere læring til det virkelige liv, viser studenter kompleksiteten og begrensingene i en arbeidssituasjon og bidrar dermed til å gjøre læringskonteksten mer virkelighetsnær (autentisitet). En autentisk tilnærming er nøkkelen til å oppnå mer erfaringsbasert læring.

Den andre tilnærmingen som ble fremhevet var å støtte opp under studentenes meningskonstruksjoner og refleksjoner rundt forholdet mellom kunnskap og erfaring (refleksjon). Den positive effekten av denne tilnærmingen forklares ved at studenter kommer tilbake til relevante erfaringer i en refleksjonsprosess, noe som skaper koblinger mellom teoretisk kunnskap og erfaring. Å sette av tid til refleksjon, også i form av refleksiv skriving, er gunstig for studenten og er med på å utvikle forståelse av læresituasjonen.

Den tredje tilnærmingen ser læring som situasjonsbetinget og formidlet i en sosial kontekst (samarbeid). I prosessen med rekontekstualisering og dekontekstualisering av erfaring og kunnskap, er samarbeid mellom studenter viktig for støtte overgangen mellom de ulike stegene i en læreprosess.

Utforming av læreprosesser

Innenfor en autentisk tilnærming var ofte feltarbeid, praksis og problembasert læring brukt som metoder. Denne tilnærmingen til arbeidsoppgaver er forventet å ha en positiv virkning på utviklingen

² **Kvalitative data:** Representasjoner av menneskers handlinger, utsagn og kultur, hovedsakelig representert som tekst (innhentet via observasjoner, intervju o.l.). Målet med forskning basert på kvalitative data er ofte å redegjøre for aktørens forståelser og intensjoner (meningssammenhenger).

³ **Mixed-Methods-studie:** En studie som kombinerer ulike former for datainnsamling, data, eller dataanalyser.

av personlige, profesjonelle, akademiske og kognitive ferdigheter. For å videreutvikle den kunnskapen man tilegner seg gjennom autentiske arbeidsoppgaver, er refleksjon en viktig faktor og nødvendig for kunnskapsbygging. Videre er den sosiale konteksten viktig for å støtte overgangene mellom de forskjellige fasene i en erfaringsbasert læringsssyklus. Muligheten til å reflektere og dele ideer i fellesskap støtter studentenes kunnskapsutvikling, fremmer utviklingen av akademiske argumentasjonsferdigheter og forbedrer forståelsen av erfaringene studentene gjør seg gjennom undervisning og læringsarbeid.

B) FAKTORER SOM PÅVIRKER ERFARINGSBASERT LÆRING

Resultatet viser at reell erfaringsbasert læring kun oppstår når enkelte vilkår møtes. Den systematiske kunnskapsoversikten legger frem flere fremmende og hemmende faktorer som påvirker en erfaringsbasert læreprosess. Faktorene ble kategorisert i tre grupper: student, undervisning og læringsmiljø og formidling.

Fremmende faktorer

Student

- Gjennomført tidligere utdanning
- Arbeidserfaring
- Samarbeid med andre studenter
- Personlige egenskaper som integritet, åpenhet og engasjement

Undervisning og læringsmiljø

- Tydelige læringsmål
- Gode instruksjonsmetoder
- Samhandling mellom student og lærer
- God fysisk infrastruktur

Formidling

- Støtte og veiledning fremmer forståelsen for erfaring, og stillasbygging forbedrer kvaliteten i diskusjoner
- Opplevd relevans av arbeidsoppgaven
- Opplevelse av samhold blant studentene i en læringsssituasjon

Hemmende faktorer

Student

- Manglende kunnskap om pensum i skolen og klasseromserfaring
- Manglende åpenhet, tillit og deling av ideer
- Manglende evne til samarbeid
- Manglende personlig kontakt med andre studenter

Undervisning og læringsmiljø

- Lite autentiske undervisningsmetoder
- Ingen veiledning rundt refleksjonsprosessen

Implikasjoner

For å kunne utvikle undervisningsformer som fremmer mer erfaringsbasert læring, er det viktig med et pedagogisk rammeverk som er utformet spesielt for slik læring. Resultatene av kunnskapsoppsummeringen viser blant annet at undervisningsinstitusjonene bør oppfordre studentene til å være løsningsorienterte i fellesskap, lære fra mer erfarne studenter og lære å dra nytte av ulik profesjonell erfaring som er tilgjengelig i en erfaringsbasert læringsssituasjon.